

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 43
TELEFON 124

Anunțurile se primesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ROMANESC

Abonament:

Pe un an Lei 160.-

Pe 1/2 an " 80.-

Pe 1/4 an " 40.-

Pentru Străinătate:

Pe un an Lei 320.-

Pe 1/2 an " 160.-

Pe 1/4 an " 80.-

Pentru America

Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Orientările politice

Viitorul guvern și alegerile comunale.

Stabilirea termenului alegerilor comunale a venit pe neașteptate, surprinzând partidele politice.

În prezent toate grupările politice se străduiesc, ca să-și asigure reușita în apropiatele alegeri comunale, deoarece rezultatul acestor alegeri decide soarta guvernului, cu toată anturajul liberalilor susține să nu se dea colorit politic acestor alegeri.

Guvernul a luat chiar și dispoziții, ca alegerile să se facă în colaborare cu alte partide politice, pentru a asigura preponderența românilor și la orașe, toate grupările politice românești stabilindu-și candidaturile în înțelegere pe o singură listă.

Opoziția-unită deocamdată refuză categoric propunerile de colaborare ale guvernului.

Averescanii de asemenea au făcut opoziției unite propuneri de colaborare, dar opoziția unită a refuzat să pornească tratative în acest sens.

Situația în prezent deci pare a fi în mâna opoziției unite, pentru că altfel averescanii — și cu atât mai puțin liberalii — n'ar căuta colaborarea în alegeri cu opoziția unită.

Deocamdată toate aceste împrejurări nu contribuie, decât la accelerarea fuziunii național-tărăniște și totodată, eventual și la apropiata restabilire a raporturilor amicale dintre partidele existente la noi în țară, deoarece aceasta o reclamă și interesele României.

Diferitele grupări politice, se prea poate, ca succesiv să facă vre-o apropiere între ele, eliminând neînțelegerile, șicanele și torturile reciproce, ajungând la convingerea, că fiind un nou stat, care are nevoie de forțe unite în consolidare, — **România reclamă unitatea și nu desbinarea românilor!**

V. I. M.

Mișcarea antisemită

Mișcarea antisemită, capătă tot mai mulți aderenți. Astfel, în ad. Roman, antisemitismul stă pe prima linie.

În acest județ, prădat în mod nemilos de Evrei, L. A. N. C. a organizat în mod temeinic așezând aderente vre-o 50 comune.

Toți preoții și învățătorii din județ s'au grupat în jurul acestei mișcări și voiesc ca prin lupta lor să scape județul Roman de această streinismului.

Căci însăși Capitala, cetatea Roman-Vodă, care este un centru cultural cu episcopie, se află năpădită de Evrei.

Desființarea inspektoratelor artelor

Sciziunea partidului maghiar. — Faza alegerilor comunale. — Declarațiile dlui Ministru Lapedatu.

Pregătirile pentru alegerile comunale sunt în curs, propaganda intensificându-se pretutindeni.

Guvernul a luat dispoziții să-și designeze prefectii oamenii, cari să prezideze alegerile la sate, iar în orașe au primit instrucțiuni în acest sens președinții tribunalelor.

Prefectura județului Cluj, conformându-se instrucțiilor primite, a și designat oamenii, cari să prezideze alegerile la sate și d. Prefect a discutat formele alegerilor și cu d. Președinte al Tribunalului Cluj, care va prezida alegerile la Cluj. Instrucțiuni în vederea alegerilor s'au dat și preturilor și secretariatelor, guvernul pretutindeni pregătindu-și succesul.

D. Ministru Lapedatu, întreținându-se zilele aceste la Cluj în vederea pregătirii alegerilor, s'a consultat cu mai mulți preoți și corifei liberali pentru a asigura reușita guvernului.

Folosindu-ne de ocazie, am cerut dlui Ministru lămuriri asupra versiunilor referitoare la desființarea inspektoratelor artelor.

D. Ministru Lapedatu ne-a declarat, că nu este deocamdată vorba despre desființarea inspektoratelor, ci numai de suprimarea inspektoratului artelor dela Oradea-Mare.

Pe d. Ministru Lapedatu l-am informat apoi asupra sciziunii partidului maghiar, amintindu-i că și în Târgu-Mureș s'a constituit o grupare pentru înlăturarea magnaților dela conducerea vieții politice maghiare, susținând, că mai mulți unguri caută să înființeze un partid separat, democratic, care doarește să colaboreze cu românii, editându-și peste câteva zile un ziar în Târgu-Mureș, sub titlul „Erdélyi Újság”, condus de eminentul ziarist maghiar Székely Béla dela București.

M.

Desvoltarea orașului și amplificarea uzinelor

Primăriei i-se oferă mari împrumuturi cu amortizare. — Chestia Uzinelor. — Modernizarea orașului. — Declarațiile dlui Dr. Utalea, primarul orașului.

Dr. Utalea, primarul orașului Cluj, întrebat asupra mai multor probleme ale orașului, a binevoit a ne declara următoarele:

În privința împrumutului orașului: am primit trei oferte americane până în prezent, pentru câte un milion dolari împrumut cu amortizare de 15 ani și în condițiuni de plată destul de avantajoase. Din împrumutul solicitat ar fi să se construiască un palat al primăriei, — cele existente închirindu-se pentru a face noi venituri orașului și pentru a se concentra toate serviciile primăriei la un loc. Tot din împrumutul din chestie ar fi să se construiască în Cluj o baie modernă și igienică, deoarece actualele două băi sunt insuficiente și nu sunt atât de moderne și igienice, ca să corespundă cerințelor de modernizare și dezvoltarea acestui oraș. Se planuește și construirea unui cinematograful orașenesc, pentru a spori și prin aceste venituri orașului.

— Împrumuturi de aceste au făcut și alte orașe, ca de pildă Timișoara 300 milioane, Târgu-Mureș, Sibiu etc.

— Amplificarea uzinelor electrice nu se va face din împrumutul solicitat, ci din alte fonduri, dacă se va decide definitiv asupra vreunei oferte. Deocamdată dintre oferte mai prielnice sunt considerate cele întocmite de dnii Konț și Roată și apoi de uzinele reprezentate prin Adorjan. Bună este și oferta firmei Ganz.

— Chestia amplificării nu se va mai amâna, fiind o chestie, care reclamă o soluționare urgentă.

— Chestia conducerii uzinelor în fine s'a putut aranja, dl Ing. Roată

rămânând director, iar pentru a satisface toate cerințele importante, am creat și un post de subdirector pentru dl Ing. Meteș. Dl Roată a rămas director pentru faptul, că este un foarte bun specialist și a muncit enorm în interesul uzinelor electrice, dând publicului dovadă despre interesul, pe care i-l poartă. Ba chiar de multe ori a suferit în unele cauze, pe nedrept și nu merita să fie nebăgat în seamă, după meritele, pe care și-le-a câștigat în privința administrării uzinelor și interesului obștesc.

Guvernul în fața alegerilor comunale

Este în deobște cunoscut, cadrul luptei, plină de impetuositate, pe care-l marchează luptele politice, dela noi, în ipostasul post-belic.

Aceste lupte, aceste frământări acute, trăiesc viu în însăși mentalitatea oamenilor politici români. În țara noastră, a ajuns un lucru obișnuit, violența cât mai crasă, ce domnește cu ocazia evenimentelor politice, pe care le ocazionatează alegerile. Căci, dacă guvernul dela cârmă, caută să-și asigure majoritatea, prin faptul că exercită presiuni asupra voinței alegătorilor, opoziția de cele mai multe ori, încearcă să-și asigure reușita, prin mijloace tot atât de nepermise în cadrele luptelor politice.

În fața alegerilor comunale, ce vor avea loc în luna viitoare, gu-

vernul actual trebuie să-și urmărească pe mai departe, politica pe care o face de 4 ani, decând se află la cârma țării: **politica de romanizare**. În sensul, că cele mai multe candidaturi, pe cari le va sprijini la noi, în Ardeal, să reprezinte un coeficient românesc.

Ardealul are nevoie de o cât mai desăvârșită romanizare. De aceea guvernul actual — care are multe șanse la alegerile din Februarie — în stabilirea candidaturilor, să pornească dela afirmarea primatului românesc, în concurența cu elementele eterogene.

În acești patru ani de guvernare liberală, țara a trecut printr'o criză inerentă stărilor de fapt, create de războiu. Totuși, deasupra tuturor neajunsurilor de tot felul, trebuie, să recunoaștem, că privind lucrurile în mod obiectiv, stările politice, economice și sociale s'au consolidat întrucâtva. Și succesul cel mare l-am înregistrat în direcția romanizării nouilor provincii alipite, în care sălășluiesc o diversitate întreagă de elemente eterogene: Unguri, Slavi, Germani și Evrei.

Guvernarea liberală ce-a durat 4 ani, a adus marea ofensivă: **naționalisto-economică**, prin aceea că a delăturat dela acapararea averilor naționale, pe cel mai periculos dintre elementele eterogene: **pe Evrei**.

De aceea în fața alegerilor comunale, guvernul actual pe lângă lipsuri, se prezintă și cu un capital moral. Este capitalul moral ce i-l dă experiența guvernării și politica pur românească, pe care o face, când îi stau în mâini frânele României-Mari. M. D.

Spre concentrare

În fața alegerilor comunale, partidele politice, trebuie, să pornească pe calea concentrării. A-nume: **toate partidele politice din țară, să stabilească un acord, pentru salvarea intereselor românești, între granițele Ardealului**.

Comunele din Ardeal au nevoie ca dregătorii lor să fie români. Și acest succes, nu-l pot obține, decât concentrându-se toate forțele politice naționale, în vederea sprijinirii candidaturilor românești.

În Ardeal există o reală concurență între elementul băștinăș și formațiunile eterogene.

Pentru a asigura primatul românesc, toate partidele politice, trebuie să-și dea mâna.

În acest sens actualul guvern a făcut propuneri concrete, frunțășilor opoziționiști din Cluj.

Așteptăm cu nerăbdare, să vedem, la ce rezultat vor duce ofertele guvernului, care amăsurat situației face o politică pur națională, cu ocazia alegerilor comunale.

În străinătate un exemplar 4 Lei.

Serbarea zilei de 24 Ianuarie la Cluj

— Fes ivalul dela Teatrul Național. —

Intru praznuirea zilei de 24 Ianuarie, Dumineca trecuta, a avut loc la Cluj, un frumos festival la Teatrul Național, organizat in cadrele „Ligii Culturale“.

Festivitatea o deschide corul școalei normale de sub conducerea d-lui A. Bena, cu „imnul regal“.

Ținem să amintim publicului că acest cor al școalei normale de fete din localitate, — școală care se află sub direcțiunea distinsiei d-re Jeana Gabor, — a produs o profundă impresie publicului ascultător, prin cântările ce le-a intonat. Acest cor al amintitei școale a sculs aplauzele îndelungate din partea publicului select.

D. G. Moroianu, președintele Ligii Culturale din localitate, în cuvinte alese reliefează colaborarea francezilor cu tinerii „bon-juriști“, plecați la studii în Paris. Iar d. Vladimir Ghidionescu, prof. universitar, în cadrele unei conferințe accentuează importanța momentului istoric dela 1859 și rolul conducător al marilor personalități, ce-au promovat Unirea Principatelor.

După conferințe a declamat versuri patriotice d-nii Șerban și Psata. D. Stănescu-Papa a cetit frumos „Moș Ion Roată“ iar d. Ghibericon a stârnit râs prin glumele sale.

Serbarea o încheie școala normală de fete dansând „Hora-Unirii“.

A murit Mihail Ferichide

Zilele trecute, a încetat din viață marele om politic, care a fost: *Ferichide* Venerabilul bărbat, se stinge dintre noi, după 82 de ani de viațuire rodnică.

Ferichide a fost una dintre cele mai distinse personalități din cadrele partidului liberal. A colaborat în munca sa constructivă și cu D. Sturza și cu actualul șef al guvernului.

Ferichide moare după 50 ani de activitate politică. În cursul acestei activități a fost de mai multe ori președinte în corpurile legiuitoare. Pe când I. I. C. Brătianu se afla la Paris, pentru tratarea păcii, Ferichide a prezidat consiliul de miniștri și în această calitate a însoțit familia regală, în turneul său prin Ardeal.

Temperament armonic, ponderat, sobru, Ferichide lasă un gol simțit nu numai în partidul său, ci și în viața politică generală a României-Mari.

Programul Teatrului Național:

31 Ian. (seara) Ruy-Blas
2 Febr. Controlorul vagoanelor de [dormit]
4 „ Nunta lui Figaro
6 „ Scrisoarea Perdută
7 „ (matineu) Fetița
9 „ (premieră) Poveste de iarnă
11 „ detto

Programul Operei Române:

Duminecă 31 I. 926. „Zana păpușelor“, „Mărgăritarele lui Jafra“ și „Dunărea albastră“.
Luni 1 Febr. „Ebreă“ (Premieră).
Marți 2 Febr. (matineu) „Cavaleria Rusticană“ și Zana păpușelor.
Mercuri 3 Febr. „Ebreă“.
Vineri 5 Febr. „Ebreă“.
Duminecă 7 Febr. „Madame Butterfly“.

Conflictul orașului cu comisia agrară

Funcționarilor li-s'au dat loturi la periferie, pe când terenurile expropriabile din apropierea centrului, au fost eludate particularilor. — Intervenția Ministerului de Interne.

Primăria orașului a primit mai multe plângeri, în cari se evidențiază, că cei mai mulți funcționari au primit locuri de case în afară de oraș, pe când te intravilanurile expropriabile din imediata apropiere a orașului au fost eludate particularilor, scutindu-se de expropriere prin parcelare.

Autorizații de parcelare au primit mai mai mulți particulari. Toate aceste parcelări s'au făcut cu consimțământul consiliului orașenesc, deși terenurile parcelate erau să le revină funcționarilor.

Consiliul orașului în fine, în urma deselor doleanțe a intervenit la Ministerul de Interne, cerând instrucții în privința terenurilor parcelate în imediata apropiere a centrului orașului, având în vedere, că și oficiul ingineresc a făcut un plan pentru înfrumusețirea orașului și parcelările făcute sunt contraste planului făcut. Ministerul de Interne, în cunoștința cauzei a sfătuit consiliul orașenesc ca să nu libereze autorizații de construire con-

trare planului de înfrumusețire a orașului.

Consiliul orașului, conformându-se instrucțiunilor Ministerului de Interne, acuma refuză să mai dea pentru terenurile din chestie, autorizații de construire. Prin aceste dispoziții însă au ajuns în grea dilemă și câțiva funcționari, cari cu chiu și vai, au reușit să-și obțină din terenurile indicate deoarece nici lor nu li-se dă acuma autorizații de construire pe aceste terenuri.

Mai gravă se prezintă situația pentru funcționarii, cărora li-s'au dat loturi în afară de oraș, deoarece aceștia, neconvenindu-le depărtarea, caută modalități să se reconpenseze cumva, displicându-le să-și facă așa de departe case.

Cazuri de aceste de altfel s'au ivit și în alte orașe, sau mai bine zis, aproape în toate orașele, sporind nemulțumirile funcționarilor, încât ar fi necesară o dispoziție urgentă pentru a satisface baremi dorințele aceste ale funcționarilor.

Oricine poate fi secretar

Concursurile pentru posturile de secretari comunali se publică zilele aceste.

Concursurile pentru ocuparea posturilor de secretari comunali, se vor publica zilele aceste, după cum ni-se afirmă dela Prefectură.

La posturile de secretari comunali poate reflecta oricare cetățean, fie chiar cu patru clase primare.

Unele ziare, în legătură cu înființarea posturilor de secretari comunali, susțineau, că secretarii cercuali nu vor mai avea nici un rost după înființarea corpului secretarilor comunali.

Aproape toate ziarele ardelenene au confundat secretarii comunali cu cei cercuali și astfel nu ne mirăm, că se numeau, cum de nu se recere dela secretarii comunali pregătiri școlare.

Secretarii comunali de altfel sunt un fel de organe administrative rurale cum erau ajutorii de primari (kisbirăii) la sate în fosta Austro-Ungarie și nici decum nu pot fi deci confundați, cu secretarii cercuali, cari și în viitor rămân organe cercuale administrative și de control.

Informațiuni

— În urma crizei de hârtie provenită în orașul nostru numărul de azi al ziarului suntem siliți a-l scoate numai în două pagini.

— În luna viitoare va avea loc un congres național bisericesc care se va ocupa cu aplicarea legii de organizare a bisericii ortodoxe. Congresul va alege și pe noul episcop al Tomisului — care probabil se va alege în persoana P. S. S. dr. Stroe episcop „ilitar“.

— D. Gh. Țițeica prof. la Universitatea din București a fost invitat să ție prelegeri la Sorbona despre geometria superioară. Alături de N. Iorga, d. Țițeica duce faima științei românești în capitala Franței.

— L. A. N. C. a ținut în 26 Ianuarie o consfătuire la București în care a fixat candidaturile pentru alegerile viitoare.

— Locuitorii dela granița dintre Cehoslovacia și România vor avea pe viitor pașapoarte cu fotografii cu care vor putea trece depe un teritoriu pe altul. Aceste dispozițiuni s'au luat pentru locuitorii cari au pământ și într'o țară și în cealaltă.

— Cununia maiorului Gh. Băgulescu va avea loc mâine la București în biserica sf. Spiridon. Marele român se căsătorește cu d-ra Elena Dimitriu, care are o atitudine demnă în susținerea intereselor românești.

— Liga Apărării Naționale va lupta singură în alegerile generale ce vor avea loc în curând. Liga nu vrea să stabilească acord politic cu nici-un partid existent între granițele țării.

— În viitoarele alegeri Evreii din Ardeal vor lupta alături de Unguri. La toate întrunirile Ungurilor jidanii au stat alături.

Reprezentanți, Agenți etc. mare câștig

fără cunoștinți speciale și fără capital oferă firmă străină de prim rang. Sub „Ertägnsreichste Vertretung 9535“ la Piras A. G., Prag, Jindrisca 18 C. S. R.

Aviz! În stabilimentul meu industria pentru aurit, Blondel și confecționare de cadre pentru tablouri, aflător în Str. Iuliu Maniu 7, primesc spre reparație și aurit din nou toffelul de cadre antice și altele Mihail Somlyai.

* Imprintate pentru Secretari la librăria Anca.

— „Cântarea României“ dela „Fundată a Principele Carol“ din București, organizează în Teatrul Național din Cluj pe ziua de 30 Ianuarie a. c. un grandios concert coral, având peste 100 coriști. „Cântarea României“ fiind unul dintre cele mai mari coruri române, va face o adevărată senzație în Cluj, având elemente bineinstruite. Bilete se găsesc la librăria ANCA.

— Germania nu va adera la Societatea Națiunilor până ce teritoriul său nu va fi complet evacuat de armatele aliate în baza tratatului dela Locarno.

— Toată lumea trebuie să aboneze Ziarul „CLUJUL“ e cel mai bine informat întru toate.

Publicație de licitație

In baza autorizației cuprinse în procesul verbal dresat cu Nrul de mai sus, aduc la cunoștință generală, că Hermann Gratz, firmă înregistrată din Cluj, va vinde în secul art. 351. al C. Com., pe lângă intervenția mea în licitație publică, 144 buc. tablouri pictate în ulei și acvarele, toate pictate de pictori renumiți, în valoare de evaluare totală de 493,400 Lei, — precum și 14 buc. mobile antice, ca garnituri de salon, paturi, comode, vitrine, etc. în valoarea de evaluare de 154,200 Lei, cu acelaș preț de strigare, — în dauna și la pericolul lui Francisc Roth, comerciant de obiecte artistice din Cernăuți, cumpărător tardiv în recepție și plată, — în subsolul localului de prăvălie a firmei Herman Gratz, Cluj, Piața Unirii Nr. 8., în zilele de 4 și 5 Februarie 1926, între 4—7 p. m.

Picturile și mobilele se vor vinde fiecare bucată în parte și amatorii vor fi obligați înaintea începerii licitației a depune în număr 10% din prețul de strigare drept vadiu.

Cumpărătorii sunt obligați a plăti prețul de cumpărare împreună cu 1% taxă de cumpărare și 1% taxă de lux imediat în numerar. Cluj, la 30 Ianuarie 1926.

Dr. Laurențiu Nestor
notar public.

Eu nu mă mut

și tocmai din acest motiv vând ieftin.

Prețuri de săptămână:

Service de masă pt. 6 pers. 1650 L.
Service de ceai pt. 6 pers. 395 L.
Service de cafea pt. 6 pers. 395 L.
Ciașcă pt. ceai, marcă veritabilă de Karlsbad 1 păreche 27 L.
Service de sticlă șlefuită 181 L.
Tacâmuri de Berndorf, veritabile Figuri diferite din străinătate.

Vă rugăm, să binevoiți a vedea prețurile în galantar.

SOMLYAI

Magazin de sticlărie

Cluj, Calea Victoriei Nr. 4.

5-6

Depozit
de
Mașini
de cusut.

Cea mai bună
fabricațiune
germană și biciclete.

Atelier de reparațiuni cu garanță.

A. ASZTALOS

Cluj, Strada N. Iorga No. 2.